

Lateraliitatea – repere observaționale

Nume elev: _____ Clasa: _____

Comportament observabil	Da	Nu
A. Raportarea la propriul corp		
Utilizează nediferențiat mâna stângă și dreaptă în activități grafice.	☐	☐
Schimbă mâna dominantă în funcție de sarcină.	☐	☐
Verbalizează corect „stânga/dreapta”, dar acționează eronat.	☐	☐
Are nevoie de model pentru a executa corect o cerință laterală.	☐	☐
Se corectează doar după feedback explicit.	☐	☐
B. Menținerea regulii direcționale în sarcini		
Respectă regula stânga/dreapta doar la începutul sarcinii.	☐	☐
Comite erori pe parcursul aceleiași activități.	☐	☐
Necesită reluarea frecventă a instrucțiunii.	☐	☐
Reușește mai bine în sarcini scurte, cu sprijin vizual.	☐	☐
C. Raportarea la alt reper (partener / imagine)		
Se descurcă pe propriul corp, dar se blochează în raport cu altă persoană.	☐	☐
Confundă stânga/dreapta în imagini statice.	☐	☐
Interpretează cu dificultate poziția obiectelor în raport cu un reper extern.	☐	☐
Răspunde corect doar după modelare.	☐	☐
D. Coordonare secvențială		
Execută corect o comandă laterală simplă.	☐	☐
Se pierde la două comenzi înlănțuite.	☐	☐
Anticipază greșit a doua acțiune.	☐	☐
Are nevoie de fragmentarea instrucțiunii.	☐	☐

Observații suplimentare:

Data consemnării: _____ Numele și semnătura: _____

Aspecte metodologice

1. Instrucțiuni de utilizare

Lista de control are rol orientativ și poate fi utilizată în perioada de observare inițială a elevului. Indicatorii **nu se punctează** și nu înlocuiesc o evaluare structurată, dar oferă repere utile pentru identificarea dificultăților frecvent întâlnite în formarea și stabilizarea lateralității.

2. Cum interpretăm aceste observații?

Prezența unuia sau a mai multor indicatori din lista de control **nu reprezintă un diagnostic** și nu permite stabilirea nivelului funcțional al lateralității.

Observațiile au rolul de a semnaliza **zone de vulnerabilitate** și de a orienta necesitatea unei evaluări inițiale structurate.

Este important de reținut că:

- un copil poate verbaliza corect fără a aplica funcțional;
- stabilitatea lateralității nu se reduce la identificare punctuală;
- dificultățile apar frecvent la nivelul transferului și al coordonării secvențiale.

3. De ce este necesară o evaluare structurată?

Evaluarea inițială permite diferențierea între:

- lateralitatea în formare;
- lateralitatea instabilă;
- dificultățile de transfer funcțional;
- dificultățile de coordonare secvențială.

Aceste diferențe nu pot fi surprinse exclusiv prin observație informală, dar sunt esențiale pentru proiectarea intervenției educaționale.

4. Legătura cu proiectarea intervenției personalizate

Interpretarea corectă a observațiilor inițiale sprijină:

- formularea obiectivelor din Programul de Intervenție Personalizată;
- alegerea nivelului adecvat de intervenție;
- monitorizarea realistă a progresului.

Acest material oferă repere observaționale și clarificări metodologice pentru cadrele didactice care lucrează cu elevi cu dizabilități intelectuale.

Pentru o evaluare inițială structurată a lateralității, cu rol predictiv și suport pentru proiectarea intervenției, este necesară utilizarea unui instrument dedicat.